

Prædiken til 5. søndag efter trinitatis Matt. 16, 13-26

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Da Jesus kom til området ved Cæsarea Filippi, spurgte han sine disciple: »Hvem siger folk, at Menneskesønnen er?« De svarede: »Nogle siger Johannes Døber, andre Elias, og andre igen Jeremias eller en anden af profeterne.« Så spurgte han dem: »Men I, hvem siger I, at jeg er?« Simon Peter svarede: »Du er Kristus, den levende Guds søn.« Og Jesus sagde til ham: »Salig er du, Simon, Jonas' søn, for det har kød og blod ikke åbenbaret dig, men min fader i himlene. Og jeg siger dig, at du er Peter, og på den klippe vil jeg bygge min kirke, og dødsrigets porte skal ikke få magt over den. Jeg vil give dig nøglerne til Himmeriget, og hvad du binder på jorden, skal være bundet i himlene, og hvad du løser på jorden, skal være løst i himlene.« Da forbød han strengt sine disciple at sige til nogen, at han var Kristus. Fra da af begyndte Jesus at lade sine disciple vide, at han skulle gå op til Jerusalem og lide meget ondt af de ældste og ypperstepræsterne og de skriftkloge og slås ihjel og opstå på den tredje dag. Da tog Peter ham til side og begyndte at gå i rette med ham og sagde: »Gud bevare dig, Herre, sådan må det aldrig gå dig!« Men Jesus vendte sig om og sagde til Peter: »Vig bag mig, Satan! Du vil bringe mig til fald. For du vil ikke, hvad Gud vil, men hvad mennesker vil.« Da sagde Jesus til sine disci-

ple: »Hvis nogen vil følge efter mig, skal han fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig. Den, der vil frelse sit liv, skal miste det; men den, der mister sit liv på grund af mig, skal finde det. For hvad hjælper det et menneske at vinde hele verden, men bøde med sit liv? Eller hvad kan et menneske give som vederlag for sit liv?« Matthæusevangeliet 16,13-26

Kære læser: Hilsen fra Fanø, Vadehavets perle, øen der vokser i takt med vinden, der blæser. Hvor alt under himmelen forandrer sig, og dog kan du stille uret efter tidevandets kommen og gåen. Hvis du cykler til Esbjerg, eller køber et "rejsepas" denne sommer, kan du gratis tage færgen til Nordby, en af de seneste "gaver" fra regeringen og selv se herlighederne. Så ser du måske også mig, der tager færgen den anden vej, fra Fanø, tilbage til fast- og hovedland, men uanset hvor turen går hen for denne vagabonderende vikarpræst, så er forankringen solid i skrift, ord og tegn, og i det særlige trosfællesskab, der hedder den danske evangelisk-lutherske folkekirke. Prædiken til 5. søndag efter trinitatis bliver den sidste til menigheden på Fanø. Det bærer den naturligvis præg af; og dog kan jeg ikke påstå, at jeg kender den – menigheden - efter blot et år, men der finder dog en gensidig påvirkning sted, af præst og menighed, (måske mest præsten!) godt hjulpet på vej af stedet, historien, naturen. Denne søndagslæsning handler mest om præstekald og menigheden som kongeligt præsteskab ...

"Fanø, o Fanø, o hvor er du skøn", synger vi i Fanøs nationalsang. Fanø er natur, vadehav, åbne vidder, horisont, for mange er livet på øen den ultimative frihed: Ofte har jeg hørt jer tale om dét at tage færgen: På de 12 minutter det tager fra Esbjerg til Nordby (oplysning til dig, kære læser) falder roen på en, stress og jag efterlades på den anden side, og vel hjemme på Fanø venter fred og afslapning. For andre er ø-livet den ultimative begrænsning: Vand til alle sider,

kun én vej herfra, og hvis du er i bil en sommerdag, så held og lykke. Du kan sagtens risikere at vente en rum tid på færgeafgang – (dog det er jo ikke noget problem med rejsepas)! Frihed eller begrænsning, det afhænger af øjnene, der ser, af linsen du kigger igennem.

Jeg kom rejsende til øen med alterbog og nyterhvervet kikkert, med tanker om at se en masse natur på tæt hold. Alterbogen kan jeg finde rundt i, men det er endnu ikke lykkedes mig at indstille min kikkert til at se noget som helst! Jo, en and! Men det er en videnkab at bruge sådan en kikkert, der skal skrues, drejes, med briller, uden briller, og alligevel bliver det bare til nogle grumsede abstrakte formationer, og i stedet for en kikkert har jeg nu affundet mig med, at den fungerer som barndommens kalejdoskop, I ved, - en kikkertlignende ting: man ser igennem en linse og ved at dreje lidt, ser man hele tiden nye og endnu skønnere mønstre ...

Igen: Frihed eller begrænsning, ambivalens eller skøn symbiose: Det afhænger af øjnene, der ser: Men blot ved at dreje kalejdoskopet en smule kan synsvinklen ændres. Sådan har jeg det også nogle gange med præstekaldet, - det føler jeg godt, at jeg kan sige til jer, her på falderbet, vi er jo alle – med Peters ord – præster, et kongeligt præsteskab. At være præst kan være den ypperste frihed eller den største begrænsning, og dog er det begge dele på én og samme gang: Nogle falder til og bliver i et sogn, til de skal pensioneres, andre rykker rundt i hele lan-

det/verden, og så er der selvfølgelig også dem, der helt forlader flokken og lægger præstekjolen på hylden. For dem føles den solide og trygge forankring i skrift, ord, tegn og sted pludselig som begrænsning; kaldet opleves som ustandselige krav, når de manges forventninger til alle tider og steder opfattes som krævende og nådesløse; for dem er kjolen blevet tung og umagelig, som gik de rundt med en overdimensioneret Peters nøgle på maven, eller med selveste hovedhjørnestenen syet ind i foret.

For alle gælder det, at der kan være dage, der tynger mere end andre. Så kan det være nyttigt at huske på, at vi (næsten) altid hører om Jesus, at han er på vej væk fra sin flok, sine disciple. Hans liv og virke vekslede mellem intense ordvekslinger ("vig bag mig, Satan") og "alenetid" på bjerget eller med sine allernærmest. Præstens tilstedeværelse er selvkært ikke nødvendig for, at Gud kan være på spil. Jeg prøver til stadighed at finde balancen mellem frihed og begrænsning i kaldet, men ø-boer, det bliver jeg ikke! Men så kom Corona, og så fik vi alle begrænsning og ufrihed at mærke. I min Corona-solitude på en af mine utallige ture gik jeg og tænkte, at nu gad jeg ikke gå flere ture i ophøjet ensomhed, indtil jeg opdagede, at blikket bliver løftet, helt automatisk, umærkeligt. Det er vel en form for bøn-hørelse: Blikket løftes, så man opdager naturen over, under og omkring én, og jeg opdagede, at jeg nærmest bevægede mig rundt i en katedral, lige under den største hvælving af alle. Man opdager, at man ikke er alene, og det er lige før, man bryder ud i et amen!

Igen: Drej kalejdoskopet få grader, og det er pludselig vor Herres egen katedral.

Det er en erfaring jeg deler med mange her. Men det er ikke så underligt endda, at Gud findes *udenfor*, i naturens egne katedraler. Nej, det største under er, at han *også* findes *inde* i kirken, side om side med alle os nørdede, ordentlige, uordentlige, rodede, retlinede, fjollede, fortabte, forvildede, vagabonder og fastboende, stor som lille, sønderhøninge og fannikere, fjabber og gøjer ... (og til dig kære læser: du må jo tage turen herover og finde ud af, hvad disse navne dækker over); vi kan have lidt eller meget tilfælles, lidt eller meget med hinanden at gøre udenfor som indeni kirken: Dog er vi bundet til hinanden. Skønt mange er vi ét fællesskab, ét Guds folk, et præsteskab.

”Hvem siger folk, at Menneskesønnen er?” Igen er mulighederne legio, for Gud har det som bekendt med at vise sig de mest usandsynlige og prunkløse steder: I en mand fra Nazaret, og i en broget skare som os, en menighed, et kongeligt præsteskab og Guds folk; og hovedhjørnesten, fundamentet for vores liv og virke er Kristus, den levende Guds søn. I menigheden, så forskellige vi end er, får vi muligheden for at lære at leve med andre mennesker, tilgive, og endnu større: At se Gud i vores næste. Her drejer vi igen på kalejdoskopet, så den irriterende nabo bliver et elsket Guds barn. Hvis du kan finde Gud i ham/hende, kan du finde ham allevegne. Vi får svar på, hvem Menneskesønnen er, men jo også svar på hvem vi er,

og hvad vi skal gøre som et kongeligt præsteskab af Guds nåde.

”Da sagde Jesus til sine disciple: ’Hvis nogen vil følge efter mig, skal han fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig. Den, der vil frelse sit liv, skal miste det; men den, der mister sit liv på grund af mig, skal finde det. For hvad hjælper det et menneske at vinde hele verden, men bøde med sit liv? Eller hvad kan et menneske give som vederlag for sit liv?’” Jesus fortæller sine følgere, hvordan de skal agere i forskellige situationer, uanset hvordan de føler. At fornægte sig selv vil sige: Vend den anden kind til og bed for dine fjender. Fokus skal være på handling! Ikke fordi det indre følelsesliv er uvæsentligt, men ganske enkelt fordi vi har det med at handle os til nye måder at tænke og føle på, snarere end den anden vej rundt. Fornægt dig selv, tag dit kors op og følg efter, er det modsatte af at finde sig selv, blive sig selv, eller fyldes af sig selv. For ét er, hvad vi tror om os selv, noget andet er, hvad Vorherre tror, vi kan blive. Som et kongeligt præsteskab og Guds folk er vi kaldet til et liv i tjeneste, til at vokse i integritet, troskab og visdom. Og der er altid brug for dig her! Her er opgaver nok, mere end nok af visioner og missioner, du kan være med til at udforme og udføre.

Den tidligste kirke, så lille den end var, voksede i antal og størrelse og spredte sig ud over hele jorden. Jovist, godt hjulpet på vej af realpolitik og en kejser, der så lige præcis denne religion som et godt middel til at hol-

de folk i ave. Og dog. For tiltrækningskraften bestod uden tvivl også deri, at omverden kunne se, hvordan de kristne behandlede hinanden, forholdt sig til hinanden som hinandens brødre og søstre. Derfor bør kirkedørene slås op hver eneste søndag som en invitation til Guds folk. Her er alle velkomne, ventede med længsel. Her hører alle til.

Her praktiseres, hvad der prædikes, for alle er inviterede. Her er vi alle ét. Ikke en klub for særligt indviede, men snarere en livets skole for fejlbarlige mennesker. Som Peter, der er både hidsig og opfarende, og gang på gang misforstår det hele. Han vil frelse Jesus, vor Herre, fra det, der skal ske. Peter får den kraftigste reprimande, for han vil ikke, hvad Gud vil, men hvad han selv vil. Han forsøger at begrænse Gud, men Gud er grænseløs nåde. Gud er større end vores ord og tanker, vores teologi. Peter synes ikke, at Jesus skal lide og dø: Men Gud er hinsides al ”synsning” og moral: Han lader solen stå op over både onde og gode, retfærdige og uretfærdige. Han sendte sin søn til alle, fromme og ugudelige. Han døde af kærlighed og bad for sine fjender, selv i dødens stund. Han kendte og kender os. Ved, hvad vi er, og hvad vi kan blive. For skabte er vi sat ind i livet og (præste-)kaldet til livet, og som et kongeligt præsteskab skal vi svare på kaldet med måden, vi bruger vort liv på. Jesus gør det klart, igen og igen, for sine følgere til alle tider: Ved at komme til verden under de uslest tænkelige kår er det klart, at han skyer ingen anstrengelse og lidelse for at nå ethvert, ubetinget ethvert menneske med sin kærlighed. For at sige til

Redaktion
Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
Egevej 4
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

os: Du, netop du er uendelig elsket, du hviler nu og altid i min kærlighed. Intet kan rive dig ud af min hånd. Du skal ikke præstere dig til den. Derfor er du fri, fri til at være dig selv, fri til at give dig hen i fællesskabet og række kærligheden videre til andre. Vi er alle del af fællesskabet, her er samhörigheden indiskutabel.

En anden af Fanøs nationalsange ("At samles, skilles ad") hylder fællesskabet og de skiftende livsvilkår og naturen:

At samles, skilles ad,
velkommen og farvel
at blive kendt og glemt,
ja, det er livets spil.
! : At nyde vennelag
og savne det igen,
og frem at finde sig på ny
en trofast ven. :!

Det er nu engang så,
jeg rejse skal min ven –
til fjerne land og
til fremmed selskab hen.
! : Men glem dog ej så snart,
hvor du har været glad,
da du blandt muntre venner
her i aften sad. :!

Løft glasset venner da –
til munden på en gang,
lad høres lyden af
vor muntre fællessang.
! : I gravens mørke jeg

langt hel're være vil,
end leve her på jorden
hvis ej venskab var til. :!

Og med det takker jeg af og siger lov og tak
og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og
Helligånd, du, som var og er og bliver én
sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse,
nu og i al evighed. Amen.

Dorte Pedersen
Fanø

Salmer:
408, 308, 332, 14, 725